

De Triomf over pijn, door René Fülöp Miller, (Nederlandse bewerking van C. C. Bender, Uitg. Allert de Lange, Amsterdam 1947).

Fülöp Miller heeft ditmaal als onderwerp voor zijn boek gekozen de vooruitgang der Geneeskunst op het gebied der pijnbestrijding en als immer beschikt hij over een fabelachtige literatuurkennis, die ons door de eeuwen heen voert en culmineert in de toepassing van de narcose.

Waar het twee tandartsen zijn, die, zoals bekend, een eeuw geleden resp. de lachgas- en de aethernarcose voor het eerst hebben uitgevoerd en vooral hieraan het grootste deel van dit werk is gewijd, kan het boek de tandartsen zeer ter lezing worden aanbevolen.

Het drama Wells, Morton, Jackson wordt zeer uitvoerig beschreven en hoewel een belangrijke literatuur hierover reeds bestaat, is dit gedocumenteerde relaas zeker een verdienstelijke aanvulling.

Opnieuw wordt men getroffen door het feit dat de velen, die in de loop der tijden de geneeskunde hebben vooruitgebracht, over het algemeen weinig genoeg beleefden van hun studies en energie. De meesten hebben tijdens hun leven spot, hoon en ondank geogst.

Gezien de uitvoerigheid, waarmede de tragedie van de narcose-ontdekking is behandeld, is het merkwaardig dat bij het beschrijven van de plaatselijke verdoving, waar uiteraard Schleich wordt genoemd, niet is gewezen op het feit dat het de laatste in Duitsland in den beginne niet veel beter is gegaan dan Wells en Morton in Amerika.

Behalve de geschiedenis van de geneeskunde leert dit boek ook, hoe moeilijk het is in dit ondermaanse om te strijden tegen conservatisme en vooroordeel en hoezeer eerzucht, afgunst, hebzucht en ijdelheid mensen tot de ondergang kunnen voeren.

De conclusie kan geen andere zijn, dan dat voor het slagen karakter even belangrijk is als wetenschappelijke vorming en genialiteit.

NORD

Prof. Dr. J. Boeke, *Algemeene Biologie*, vijfde druk 1947. Uitgave: Wereldbibliotheek N.V., Amsterdam/Antwerpen, 252 blz. Prijs geb. f 4.75.

In 1923 werd deze monografie, die haar ontstaan dankt aan voordrachten voor de Volksuniversiteit, het eerst uitgegeven. Twaalf jaar later volgde een nieuwe, wetenschappelijk bijgewerkte uitgave. Sindsdien is de belangstelling voor de biologie dermate gegroeid, dat na zeven jaar, telkens met een tussenpoos van twee jaar, een nieuwe druk is verschenen. Behalve voor het kennelijk verlangen om studie te maken van de leer der levensverschijnselen, zegt dit ook nog iets omtrent de vorm en wijze waarop de hooggeleerde schrijver de gelegenheid daartoe heeft geboden, want boeken die niet of maar matig aan het gestelde doel beantwoorden, beleven geen tweede, laat staan vijfde druk. Het voorwoord kenschetst het boek als niet voor de vakman geschreven, de auteur spreekt daarentegen de hoop uit, „dat het gelukt is een voor den leek begrijpelijk beeld te hebben gegeven van het innerlijk bewegen en de drijfkracht van het leven in de natuur, voor welker majesteit, schoonheid en harmonie wij steeds weer van ontroering en diep ontzag worden vervuld.”

In een elftal hoofdstukken worden van het protoplasma en de cel alle wonderbaarlijke eigenschappen in de onderscheidene verschijningsvormen uiteengezet en met tal van treffende voorbeelden toegelicht. Voorts het wezen en het mechanisme en het verloop van en na de bevruchting, terwijl in het laatste hoofdstuk de erfelijkheid en derzelver problemen aan een beschouwing worden onderworpen. Met over de honderd afbeeldingen wordt het de lezer gemakkelijk gemaakt om zich in de overstelpende veelheid van biologische feiten, verschijnselen, experimenten, uitkomsten en verrassingen en gevolgtrekkingen te verdiepen en er zich mee vertrouwd te maken.

Wanneer dit, gelijk de schrijver beoogt, een „leek” kan gelukken, dan is zulks voor een groot deel te danken aan de klare, voortreffelijke vorm waarin hij zijn omvangrijke stof heeft weten te verwerken en te verdichten. Dit kan niemand verwonderen, die kennis heeft genomen van des schrijvers andere proeven om de wetenschap der biologie en haar wijsgerige uitgangen te brengen in de aandachtssfeer van een wijdere kring van belangstellenden; dan die der vakbiologen.

Het zal ook onze lezers niet anders dan welkom zijn om kennis en inzicht te putten uit dit aantrekkelijke en hoogst interessante werk, dat blijkens de feiten ook voor de propaedeutische studie als waardevol wordt erkend. De prijs kan waarlijk geen beletsel vormen.

B.

The Ivory Cross Expedition. Verslag van de cursus door D. F. Veldkamp, tandarts, met bijdragen van de docenten. 1947 Uitgave: Dental Depot A. M. Disselkoe. 164 blz. Prijs: geb. f 11.50.

Het is de doorsnee-cursist niet gegeven om al het vele belangrijke dat langs auditieve weg tot hem gericht wordt, aanstonds en duurzaam in zijn geheugen te verankeren om er later met vrucht gebruik van te kunnen maken. Daarvoor is doorgaans meer en langduriger contact nodig dan het aanhoren van een voordracht mogelijk maakt. Aldus werd op de cursus der Amerikaanse docenten door de veelheid en verscheidenheid der behandelde stof aan het reproductievermogen van de memorie wel zeer hoge eisen gesteld, om het nuttig rendement dat deze „lectures” bedoelden te geven, inderdaad te leveren.

Het is daarom een gelukkige gedachte geweest om aan deze lessen een meer duurzame vorm te geven door de uitgave van een verslag, dat coll. Veldkamp heeft gemaakt aan de hand van zijn uitgewerkte aantekeningen tijdens de voordrachten. Bovendien waren de docenten zo welwillend om een samenvatting beschikbaar te stellen van de door hen behandelde onderwerpen. Deze werden onvertaald opgenomen, waarna de schrijver in uitgewerkte vorm de verschillende details nader toelicht, aan de hand van een groot aantal verduidelijkende afbeeldingen.

Voor de cursisten, die van de Regelingscommissie een exemplaar ten geschenke ontvingen, vormt deze uitgave een welkom document om hun herinneringen en indrukken voor vervluchtiging te vrijwaren en tevens een handleiding bij het toepassen van datgene wat zij voor zichzelf van belang achten. Ook voor degenen, die niet aan de leergang deelnamen, bevat het boek veel dat hun inzichten en techniek ten goede kan komen.

Het is alleen jammer dat de schrijver teveel gevangen is gebleven in de angelsaksische sfeer van de voordrachten, zodat de taal doorspekt is met nodeloze Engelse termen en benamingen, die bij enige moeite zeker voor een gelijkwaardige aanduiding in het Nederlands in aanmerking komen. Ook na het betrachten van de onontbeerlijke taalzuiverheid, blijven er in elke vakterminologie nog genoeg uitheemse woorden over die nu eenmaal ongewijzigd moeten worden aanvaard. Laat ons er in elk geval voor waken dat met een en ander niet klakkeloos wordt omgesprongen.

Voor het overige wensen wij het verslag van de cursus, dat van een inleidend woord der Commissie van Voorbereiding en een overzicht van de wording van de Ivoren Kruistocht door de initiatiefnemer, coll. H. Loeb, vergezeld gaat, een nuttig gebruik toe door hen, voor wie dit in de eerste plaats werd samengesteld.

B.

Three quarter crowns. How to construct and apply them. By F. E n g e l - L.D.S.-R.C.S. Uitg. Kimton, Engl. 142 blz. 3 gr. en 183 kl. illustr. Prijs f 17,60.

In 1933 verschenen in het Duitsch, werd dit boek in 1947 opnieuw uitgebracht in de Engelse taal, herzien, vereenvoudigd en toegespitst op het feit, dat de indertijd door E n g e l beschreven methode voor de toepassing van drie-kwartkronen, gedurende de verstreken 13 jaar, in nagenoeg onveranderde vorm, vermocht te bewijzen, dat ze aan de gestelde verwachtingen heeft voldaan.

Dit werk houdt zich uitsluitend bezig met de preparatie en toepassing van de driekwartkroon bij het conserveren van een individueel element, en gebruikt als bevestigings-basis bij brugwerk in het bijzonder.

Op deugdelijke wijze weerlegt hij het „Parallel-complex”, een angst, om meer dan één driekwartkroon aan een vaste brug te gebruiken, waarvan de preparatie mogelijkerwijze niet „parallel” zou zijn!

Aan de hand van geometrische berekeningen en door middel van vergrote demonstratie-modellen, maakt hij duidelijk, hoe groot de variatie-hoek van onderling niet parallel geprepareerde, of niet parallel te prepareren elementen kan en mag zijn, om desondanks een vaste brug, voorzien van twee of meer driekwartkronen, in verband met de inzetrichting en de daarbij aanwezige kanteelwaarden, zonder torsie of frictie op het juiste (en laatste) moment op de goede plaats te laten verzinken.

Er wordt naar voren gebracht, dat een „parallel-preparatie” op zich zelf beschouwd een onmogelijkheid zou betekenen. Het woord „parallel”, gemakshalve gebruikt, geeft aanleiding tot misverstand en denkfouten. Het gaat om preparaties van conische aard, waarbij onderling denkbeeldig verwisselbare wanden, binnen een bepaalde limiet, hoeken met elkaar mogen maken met de inzet-richting en waarbij de uiterste grens bepaald wordt door een parallel-stand, die zelfs voorkómen dient te worden.

Verder wordt bijzondere aandacht besteed aan een methode om met een minimum kans op vertrekking, afzonderlijke brug-delen of een reeks van driekwartkronen aan elkaar te solderen, door middel van een systeem dat neerkomt op een oppervlaktevergroting van de tegen elkaar aan te vloeien vlakken.

Een enthousiast pleidooi voor deze of gene werkwijze zal in het hoofdstuk handelende over de contra-indicaties helaas maar al te vaak ietwat sumier uitvallen, zo ook hier de te ver doorgevoerde toepassingen, thuishorende op het terrein der jacketkronen. Ook zou na een meer dan 13-jarige ervaring een overzicht aangaande de caries-frequentie op de randen en onder de driekwartkronen zeker gerechtvaardigd zijn geweest.

J. M. KLINKHAMER Jr.